

အပည့်ပည့်ဆိုငါ့ရ လူအခွင့်အရေး ကညောစာတမ်း

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ ညီလာခံအစည်းအဝေးကပြီးက လူအခွင့်အရေးကညောစာတမ်းကို အတည်ပြု၍ ကညောလိုက်ရာ ထိုကညောစာတမ်းကို စာသားသည့်နောက်စာမကနီ မားတင် အပည့်အစုံပရီသည်။ ဤကဲ့သို့ ရာဇဝင်တင်မည့် ကညောခံကကို ပုလုပပြီးနောက် ဤညီလာခံအစည်းအဝေးက ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံအားလုံးအား ထိုကညောစာတမ်းကို စာသားကိုအမားပည့်သူတို့ ကားသိစရန် ကညောပမည့် အကောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုပိုင်နိုင်ငံများ၊ သို့တည်းမဟုတ် နယ်မမေး၏ နိုင်ငံရေးအဆင့်အတန်းကို လိုက်၍ ခြားခွဲခြား မပြဘဲအဓိကအားဖြင့် စာသင်ကောင်မားနင့် အားပညာရေး အဖွဲ့အစည်းမားတင် ထိုကညောစာတမ်းကို ဖန်တီး ဝင် စရန်၊ မငါသာအောင် ပသထားစရန်၊ ဖတ်ကားစရန်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ရင်းလင်း ဖော်ပစရန် ဆောင်ရွက်ပမည့် အကောင်ဖြင့် လည်းကောင်း ဆင့်ဆို လိုက်သည်။

စကားခါး . . .

လူပုသိမ်၏ မျိုးရိုးဂုဏ်သိက်ခန့်ငါ့တက လူတိုင်းအညီအမူခံစားခွင့်ရသည်။ အခွင့်အရေးမားကို အသိအမူတပုခင်းသည် လူပုသိမ်၏လတ်လပ်မူ၊ တရားမတမူ၊ ငါးမခါးမတို့၏ အခံအတုမတဖုစသောကောင်လည်းကောင်း၊

လူအခွင့်အရေးမားကို အရေးမထား မထိလေးစားပုခင်းသည် လူပုသိမ်၏ အကွင့်သိက်ခါး ခါးဖောက် ဖက်ဆီးတတည့် ရက်စက်ကမားကတသော အပုအမုမားကို ဖုစပပစေခဲ့သောကောင်လည်းကောင်း၊ လတ်လပ်စွာ ဖင့်ဟပခေါ်နိုင်မူ လတ်လပ်စွာ သကဝင် ယုံကည့်နိုင်မူ၊ ကကောရခင်း၊ ခါးခင်းတို့မ ကင်းလတ်စွာ အသကမေးနိုင်မူတို့ကို ခံစားရယူနိုင်စေမည့် လောကတစု ပပပကလာရန်အရေးကို လူပုသိမ်တို့က မိမိတို့၏ အထကသန်ဆုံးသော လိုလားခံကဆန်ဒကပြီးအဖုစဖြင့် ကင်းကောကညောပပြီး ဖုစသောကောင်လည်းကောင်း၊

လူပုသိမ်တို့သည်၊ တရားလက်လတ် နှိပ်စက်ကလူပမူ၊ အပုစိုးမူနင့် ဖိစီး ညဉ်းပန်းမူ တို့ကို နောက်ဆုံး မလပ်သာ မရောင်သာ လက်နက် စိုက်က တလန်ခင်း၊ ပုန်ကန်ခင်းမပူ စရန်၊ လူအခွင့်အရေး မားကိုဥပဒေဖြင့် ထိန်းသိမ်းကာကယ ပေးရမည့်ဖုစသောကောင်လည်းကောင်း၊

နိုင်ငံ အခင်းခင်း ခါးခင်းရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံရေးကို ပိုမိုတိုးတက်စရန် ကဆောင်ရမည့်ဖုစသောကောင်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်တို့သည် မူလလူအခွင့်အရေးမားကို လည်းကောင်း၊ လူ၏ ဂုဏ်သိက်ခါး လည်းကောင်း၊ ယကက မ်း မ်းမတို့၏ တူညီသည့် အခွင့်အရေးမားကို လည်းကောင်း၊ လေးစားယုံကည့်ပသည့် ဟကုလသမဂ္ဂတင် ထပမံ၍ အတည်ပြု ပီးသည်၊ ပိုင်၊ လူမူကပြီးပား တိုးတက်ရေးနင့်တက ပိုမို လတ်လပ် ကောင်းမန်သော လူဘဝအဆင့်အတန်းတို့ကို မိုင်ငါ့တင်ရန် သန်ခိုင်ဌာနခါးပြီး ဖုစသောကောင်လည်းကောင်း၊

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတို့သည် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့နင့်ပူးပေါင်း၍ လူအခွင့်အရေးမားကို လည်းကောင်း၊ အခါခါလတ်လပ်ခင်း အခွင့်အရေးမားကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့တဝ်မားလုံးတင် ရိုသလေးစား ကိုင်သုံးစောင့်စည်းကိုင်ခင်းကို အားပေးမည့်ဟ ကတိပုပြီးဖုစသောကောင်လည်းကောင်း၊

ထိုကောင်

အထထညီလာခံ က

အပည့်ပည့်ဆိုငါ့ရလူအခွင့်အရေးကညောစာတမ်းကို လူတိုင်း အဖွဲ့ အစည်းတိုင်းသည် အစဉ် နှလုံးသင်းလက် ကမ္ဘာ တဝ်မားလုံးတင် အဆိုပ အခွင့်အရေးမားနင့် လတ်လပ် ခိုင်မားကို ရိုသလေးစားကစရန် ဆုံးမ သန်သင်ခင်းဖြင့် အားထုတ် ကရမည့်ဟလည်းကောင်း၊ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနင့် ထိုနိုင်ငံတို့၏အာဏာပိုင်အတင်ရ နယ်ပယ်ဆိုငါ့ တိုင်းသူပည့်သား မားအား အဆိုပ အခွင့်အရေးနင့် လတ်လပ်ခိုင်မားကို ကယကယပန် ပန် ထိရကစွာ သိမတ်ကိုင်သုံး စောင့်စည်းကစရန် ပည့်တင်းပည့်ပဆိုငါ့ တိုးတက်သော ဆောင်ရွက်ခါးကမားဖြင့် အားထုတ်ကရမည့်ဟလည်းကောင်း ရည်ရယ်ပြီးလင် လူ

အခမဲ့အရမ်း များဆိုင်ရာ အပညွှတ်ပညာဆိုင်ရာ ကမ္ဘောဇစာတမ်းကို နိုင်ငံခေတ်သိမ်း၊ လူ့ပညာသိမ်းတို့ တပ်နေသော ဆောင်ရွက်မှု နိုင်ငံကစီမံသော ယခုထုတ်ပုံနု ကမ္ဘောဇလိုက်သည်။

အပိုဒ် ၁

လူတိုင်းသည် တူညီ လက်လုပ်သော ဂုဏ်သိက်ခံဖွဲ့ လည်းကောင်း၊ တူညီလက်လုပ်သော အခမဲ့အရမ်းများဖွဲ့ လည်းကောင်း၊ မေးဖွဲ့လာသူများ ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ပို၍ ပိုင်းခွဲ ဝေဖန် တတ်သော ဥပဒေအဖွဲ့ ကမ္ဘောဇတို့ သိတတ်သော စိတ်တုံ့ပြန်မှုကို ထိုသို့တည် အခင်းခင်း မတ်တတ်ထား၍ ဆက်ဆံကင်းသုံးသင့်၏။

အပိုဒ် ၂

လူတိုင်းသည် လူအခမဲ့ အရမ်း ကမ္ဘောဇစာတမ်းတင် ဖော်ပြထားသည့် အခမဲ့အရမ်း အားလုံး၊ လက်လုပ်ခမဲ့ အားလုံးတို့ကို ပိုင်ဆိုင် ခံစားခွင့်ရရှိသည်။ လူမျိုးနွယ်အားဖွဲ့ ဖြစ်စေ၊ အသား အရောင်အားဖွဲ့ ဖြစ်စေ၊ ကျား၊ မ၊ သဘာဝအားဖွဲ့ ဖြစ်စေ၊ ဘာသာစကားအားဖွဲ့ ဖြစ်စေ၊ ကိုးကယသည် ဘာသာအားဖွဲ့ ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံရေးယူဆကပ်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားယူဆကပ် အားဖွဲ့ ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံနု ခိုင်သော၊ သို့တည်းမဟုတ် လူမှုအဆင့်အတန်းနု ခိုင်သော စေ့မစေ့ အားဖွဲ့ဖြစ်စေ၊ ပစ်စည်း ဥစ်စာ ဂုဏ်အားဖွဲ့ ဖြစ်စေ၊ မျိုးရိုးဇာတိအားဖွဲ့ ဖြစ်စေ၊ အခြား အဆင့်အတန်း အားဖွဲ့ ဖြစ်စေ ချခွဲခင်းမရှိစေ။

ထို့ပင် လူတစ်ဦး တစ်ယောက် နထိုင်ရာ နိုင်ငံ၏ သို့တည်းမဟုတ် နယမဒေသ၏ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဖြစ်စေ၊ စီရင် ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ဖြစ်စေ တိုင်းပညာ အခင်းခင်း ဆိုင်ရာဖြစ်စေ၊ အဆင့်အတန်း တစ်ခုခုကို အခမဲ့ပျော် သောလည်းကောင်း၊ ဒေသနယမတေစုံသည် အပျော်အခြာ အာဏာပိုင် လက်လုပ်သည် နယမမ၊ သို့တည်းမဟုတ် ကုလသမဂ္ဂ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက် ထားရသည့် နယမမ၊ သို့တည်းမဟုတ် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့် အာဏာတို့ တစ်တတ်ဒေသလောက်သာ ရရှိသည့် နယမမ စသဖြင့် ယင်းသို့ သော နယမမများ ဖြစ်သည်။ ဖြစ်သည့် ဟူသော အကောင်းကို အထောက်အထား ပျော် သောလည်းကောင်း၊ ချခွဲခင်း လုံးဝ မရှိစေ။

အပိုဒ် ၃

လူတိုင်း၌ အသက်ရငရန လက်လုပ်ခမဲ့နု လုံခြုံစိတ်ချခင်း ရှိသည်။

အပိုဒ် ၄

မညီသူကိုမူ ကွေးကုန်အဖို့၊ သို့တည်းမဟုတ် အစအပေးအဖို့၊ နိုင်ငံထက်စီးနင်း စခိုင်း ခင်း မပျော်၊ လူကို ကွေးကုန် သဖွယ် အခမ်း စခိုင်းခင်း၊ အရောင်အဝယ် ပျော်ခင်းနု ထို သဘော သက်ရောက်သော လုပ်ငန်းဟူသမျှကို ပိတ်ပင် တားမြစ် ရမည်။

အပိုဒ် ၅

မညီသူကိုမူ ညဉ့်ပန်းနုပစ်ကမ်းခင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ရက်စက်ကမ်းကုန်တစ်ခု လူမဆန် စွာ ဂုဏ်ငယ်စသောဆက်ဆံမှု မပျော်၊ သို့တည်းမဟုတ် အပစ်အခတ် ပေးခင်းမပျော်။

အပိုဒ် ၆

လူတိုင်းတင် ဥပဒေအရ၌ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး အဖို့ဖွဲ့ အရာခေတ်သိမ်းတင် အသိအမတ် ပျော်ခင်း ကို ခံယူခွင့်ရရှိသည်။

အပိုဒ် ၇

လူအားလုံးတို့သည် ဥပဒေအရ၌ တူညီကပ်သည်အပင်၊ ဥပဒေ၏ အကာအကွယ်ကို ချားနားခင်း မခံရစေဘဲ တူညီစွာ ခံစားခွင့်ရရှိသည်။ ဤကမ္ဘောဇ စာတမ်းပ သဘောတရားများကို ဖိဆန့်၍ ချခွဲခင်းမ လည်းကောင်း၊ ထိုသို့ချခွဲခင်းကို လုံခြုံစောင့်ခင်းမ လည်းကောင်း၊ ကင်းလတ် စရေန် အကာအကွယ်ကို တူညီစွာ ခံစားခွင့် ရှိသည်။

အပိုဒ် ၈

ဖျစ်စည်းပုံ အခေါ်ဥပဒေက သောလညးကောငး အခါး ဥပဒေက သောလညးကောငး လူတိုင်းအတူက ပေးထားသည့် အခါခံ အခါငွေအရမ်း များသည့် ချီးဖောက် ဖက်ဆီးခင်းခံရလျက် ထိုသို့ ချီးဖောက်ဖက်ဆီးသော ပုလုပ်မုကောငွေ ဖတ်ပပေါလာသော နှစ်နှာခါက အတူက ထိုသူသည် နိုင်ငံဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်တရားရုံးတိုင် ထိရောက်စွာ သက်သာ ခံငွေရနိုင်စေရမည်။

အပိုဒ် ၉

မည့်သူမပုံ ဥပဒေအရ မဟုတ်သော ဖမ်းဆီးခင်းကို ဖတ်စစေ၊ ခုပုနုကောငခင်းကို ဖတ်စစေ၊ ပည့်နုငခင်းကို ဖတ်စစေ မခံစရ။

အပိုဒ် ၁၀

အခါငွေအရမ်းများနုင တာဝန ဝတ်တရားများကို အဆုံးအဖတ်ခံရတိုင် လညးကောငး၊ ပတ်မုကောငွေ တရားစီဆို စီရင်ဆုံးဖတ်ခံရတိုင် လညးကောငး၊ လူတိုင်းသည် လတ်လပ်၍ ဘက်မလိုက်သော တရားရုံးတော၏ လူအများ ရှေ့မကောတိုင် မတ်တစွာ ကြားနာစစ်ဆေးခင်းကို တူညီစွာ ခံစားပိုင်ခံငွေရရှိသည်။

အပိုဒ် ၁၁

လူအများ ရှေ့မကော၌ ဥပဒေအတိုင်း စစ်ဆေး၍ ပတ်မုကလုနုသည်ဟု ထင်ရား စီရင်ခင်းခံရသည့် အခါနုအထိ ပတ်မုနုင တရားစီဆိုခင်း ခံရသူတိုင်းသည် အပတ်မဲ့သူဟူ၍ ယူဆခင်းခံထိုက်သည့် အခါငွေအရမ်းရှိသည်။ ထိုအမုကို ကြားနာစစ်ဆေးရဝယ စီပတ်ခံရသည့် ပတ်မုအတူက ခုခံပေနိုင်ရန် လိုအပ်သော အခါငွေအရမ်းများကို ထိုသူအား ပေးပြီး ဖတ်စစေရမည်။

လူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား နိုင်ငံဥပဒေအရဖတ်စစေ၊ အပည့်ပည့်ဆိုရာ ဥပဒေအရ ဖတ်စစေ၊ ပတ်မုမကောသော လုပ်ရပ် သို့မဟုတ် ပတ်ကကမုအရ ဆိုဆိုပတ်ပေးခင်း မပုရ။ ထိုအပိုင် ပတ်မုကလုနုစဉ် အခါက ထိုကသင့်စေနိုင်သော အပတ်ဒဏ်ထက်ပိုမိုကြီးလေးသော အပတ်ဒဏ်ကို ထိုကသင့်ခင်းမရစေရ။

အပိုဒ် ၁၂

မည့်သူမပုံ မိမိသဘောအတိုင်း အေးခမ်းလတ်လပ်စွာ နထိုင်ခင်းကို သောလညးကောငး၊ မိမိ၏ မိသားစုကို သောလညးကောငး၊ မိမိ၏ နအိမ် အသိုက်အဝန်းကို သောလညးကောငး၊ စာပေးစာယူကို သောလညးကောငး၊ ဥပဒေအရ မဟုတ်သော ဝင်ရောက် စက်ဖက်ခင်း မခံစရ။ ထိုပိုင် မိမိ၏ဂုဏ်သိက်ခါ ကိုလညး အထက်ပတ်အတိုင်း ပုတ်ခတ်ခင်း မခံစရ။ လူတိုင်းတိုင် ထိုသို့ ဝင်ရောက်စက်ဖက်ခင်းမ သောလညးကောငး ပုတ်ခတ်ခင်းမ သောလညးကောငး ဥပဒေအရ ကာကယ ပိုင်ခံငွေရရှိသည်။

အပိုဒ် ၁၃

လူတိုင်းတိုင် မိမိ၏နိုင်ငံ နယုနိမိတ် အတိုင်း၌ လတ်လပ်စွာ သားလာ ရုပုကောငး နိုင်ခင်း၊ နထိုင်ခင်းရရှိသည်။

လူတိုင်းတိုင် မိမိနုထိုင်ရာ တိုင်းပည့်မ လညးကောငး၊ အခါးတိုင်းပည့်မလညးကောငး ထက်ခါ သားပိုင်ခင်းရရှိသည့်အပိုင်၊ မိမိ၏ တိုင်းပည့်သို့ ပုနုလာ ပိုင်ခင်းလညးရရှိသည်။

အပိုဒ် ၁၄

လူတိုင်းသည် ညညးပုနု နုပတ်စက ခံရခင်းမ လတ်ကင်းရန် အခါးတိုင်းပည့် မား၌ အေးခမ်းစွာ ခိုလုနုနိုင်ခင်းရရှိသည်။

နိုင်ငံရေးနုင မဟုတ်သကဲ့သည့် ပတ်မုမားမ သောလညးကောငး၊ ကုလသမဂ်ဂ၏ ရည့်ရက်ခါက ခါကနုင သဘောတရား မုမားကို ဖိဆန့်သော အမုမားမ သောလညးကောငး၊ အမုနု ပပေပေက လာသော ပတ်မုကောငွေ တရားစီဆိုခင်း ခံရသည့် အမုအခင်းများတိုင် အထက်ပတ် အခါငွေအရမ်းကို အသုံးမပုနိုင်စေရ။

အပိုဒ် ၁၅

လူတိုင်းသည်၊ နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားအဖစု ခံယူခံငြိမ့်ရသည်။

ဥပဒေအရ မဟုတ်လျှင် မညီညွတ်စွာ မိမိ၏ နိုင်ငံသားအဖစုကို စနစ်တကျ တုံ့ပြန် ခံစားရ။
နိုင်ငံသားအဖစု ပါဝင်လုံခြုံရေး အခွင့်အရေးကို လည်း ငြိမ်းပယ်ခံရခြင်း မခံစားရ။

အပိုဒ် ၁၆

အရယူရကောက် ပြီးသော ယကောက်များ နှင့် မိန့်မတိုင်တိုင် လူမှုကို သောလည်းကောင်း၊
နိုင်ငံသားအဖစုကို သောလည်းကောင်း၊ ကိုးကယ်သည့် ဘာသာကို သောလည်းကောင်း၊
အကောင်ပုရှိ ချုပ်ချယ်မှု ကန့်သတ်ခြင်း မရှိဘဲ၊ ထိခိုက်မှုများရှိခြင်း နှင့် မိသားစု ထူထောင်နိုင်ခြင်း
ခံငြိမ့်ရသည်။ အဆိုပါ ယကောက်များနှင့် မိန့်မတိုင်တိုင် လူမှုအဖွဲ့အစည်း ပေါင်းသင်းနေစဉ်
အချိန် အတိုင်း သောလည်းကောင်း၊ အိမ်ထောင်ကို ဖျက်သိမ်း၍ ကျားလည်းကောင်း၊
အချိန်လည်းကောင်း၊ လက်ထပ် ပေါင်းသင်း အိမ်ထောင်ပျက်ခြင်း နှင့် စပ်လျဉ်းသော တူညီသ
ည့် အခွင့်အရေးများကို ရရှိထိုက်သည်။

သတို့သား နှင့် သတို့သမီး နှစ်ဦးစပ်စပ်ဘက်၏ လက်လုပ်သော သဘာဝဆန်ဒရီမသားလက်လုပ်
ထိခိုက်မှုများကို ပျောက်မည်။

မိသားစု တစ်ခုသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ သဘာဝကျသော အခွင့်အရေးတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ထိုမိသားစု
သည် လူ့ အဖွဲ့အစည်းနှင့် အစိုးရတို့၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းကို ခံယူခံငြိမ့်ရသည်။

အပိုဒ် ၁၇

လူတိုင်းတို့၏ မိမိတစ်ဦး ခေါင်းသောလည်းကောင်း၊ အခြားသူများနှင့် ဖက်စပ်၍
သောလည်းကောင်း၊ ပစ်ခတ်ခြင်းတို့ကို ပိုင်ဆိုင်ရန် အခွင့်အရေးရှိရမည်။

ဥပဒေအရ မဟုတ်လျှင် မညီညွတ်စွာ မိမိ၏ ပစ်ခတ်ခြင်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို စနစ်တကျ တုံ့ပြန် ခံစားရ။

အပိုဒ် ၁၈

လူတိုင်းတို့၏ လက်လုပ်စွာ တွေ့ဆုံခြင်း၊ လက်လုပ်စွာ ခံယူရပုံတည်းခံခြင်း
နှင့် လက်လုပ်စွာ သက်ဝင် ကိုးကယ်နိုင်ခြင်းရှိသည်။ အဆိုပါ အခွင့်အရေးများ၌ မိမိ
ကိုးကယ်သည့် ဘာသာကို သို့တည်းမဟုတ် သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်းကို လက်လုပ်စွာ ပါဝင်လဲ
နိုင်ခြင်း ပါဝင်သည့် အပိုင်း မိမိတစ်ယောက် ခေါင်းဖမ်းစေ၊ အခြားသူများနှင့် စုပေါင်း၍ဖမ်းစေ
စေ၊ ပညာသင်ယူမှု ရရှိမှုကောက်တိုင်း သောလည်းကောင်း၊ ရရှိမှုကောက်တိုင်း မဟုတ်ဘဲ
သောလည်းကောင်း၊ မိမိ ကိုးကယ်သော ဘာသာကို သို့တည်းမဟုတ် သက်ဝင် ယုံကြည်ခြင်းကို
လက်လုပ်စွာ သင်ပုန်းခြင်း၊ ကင်းသုံးခြင်း၊ ဝတ်ပုံကိုးကယ်ခြင်းနှင့်
ဆက်သွယ် နိုင်ခြင်းတို့လည်း ပါဝင်သည်။

အပိုဒ် ၁၉

လူတိုင်းတို့၏ လက်လုပ်စွာ ထင်မြင် ယူဆနိုင်ခြင်းနှင့် လက်လုပ်စွာ ဖွင့်ဟ ဖော်ပြနိုင်
ခြင်းရှိသည်။ အဆိုပါ အခွင့်အရေးများ၌ အနာဂတ် အယူကြံမရှိဘဲ လက်လုပ်စွာ ထင်မြင်ယူဆ
နိုင်ခြင်း ပါဝင် သည့်အပိုင်း၊ နိုင်ငံနယ်နိမိတ်များကို ထောက်ထားရန် မလိုဘဲ သတင်း
အကောင်အရာနှင့် သဘာဝတရားများကို တနည်းနည်းဖွင့် လက်လုပ်စွာ ရှာယူဆည်းပူးနိုင်
ခြင်း၊ လက်ခံနိုင်ခြင်းနှင့် ဝေဖန် ဖြေဆိုခြင်းတို့လည်း ပါဝင်သည်။

အပိုဒ် ၂၀

လူတိုင်းတို့၏ လက်လုပ် အခွင့်အရေးတစ်ခုစီ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခြင်း တို့ ရှိသည်။

မညီညွတ်စွာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုသို့ ဝင်ရောက် အတင်းအဓိကပစ်မပျံ့ရ။

အပိုဒ် ၂၁

လူတိုင်းတစ်ဦး မိမိနိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်ရေး၌ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်စေ၊ လူတစ်လပ်စီမှာ ရင်းခံယူလိုက်သည်။ ကိုယ်စားလှယ်များမရှိဘဲ တစ်ဆင့်တစ်ဆင့် ပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲငှာ ရှိသည်။

လူတိုင်းတစ်ဦး မိမိ၏နိုင်ငံရပ် ပညာသူ ဝန်ထမ်းအဖွဲ့၌ ဝင်ရောက်နိုင်ရန် တူညီသည့်အခွင့် အရေးရှိသည်။

ပညာသူပညာသားတို့၏ ဆန်ဒသည် အုပ်ချုပ် အာဏာ၏ အခွင့်အာဏာရမည်။ အဆိုပို ဆန်ဒကို အချိန်ကာလပိုင်းခွဲအားလုံးက စစ်မိန့်သောရင်းကောက်ပွဲများဖြင့် ထင်ရှားစေရမည်။ ရင်းကောက်ပွဲ ပွဲများတစ်လည်း လူတိုင်းအညီအမျှ ဆန်ဒပေးနိုင်ခဲငှာ ရှိရမည်။ အပို၊ ထိုရင်းကောက်ပွဲများကို လျှို့ဝှက်ကဲ မဲပေး စနစ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အလားတူ လူတစ်လပ်သော မဲပေးစနစ် ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကြိုင်းပရမည်။

အပိုဒ် ၂၂

လူတိုင်းတစ်ဦး လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအနေဖြင့် လူမှုရေး လုံခြုံခံယူမှုပိုင်းဆိုင်ရာရှိသည်။ အပိုင်း နိုင်ငံရေးကဏ္ဍပိုင်းမရှိဘဲ ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပိုင်းဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံအသီးသီး၏ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် လည်းကောင်း၊ သယံဇာတအင်အားနှင့်လည်းကောင်း ထိုလူ၏ ဂုဏ်သိက်ခံနှင့် စရိုက်လက်ခံကာ လူတစ်လပ်စီ တိုးတက်မှုပိုင်းများအတိုက် မရရှိမဖြစ်လိုအပ်သော စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အခွင့်အရေးများကို သုံးစွဲပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

အပိုဒ် ၂၃

လူတိုင်းတစ်ဦး အလုပ်လုပ် ရန်လည်းကောင်း၊ မိမိနဲ့စပ်သက်သက် အသက်မွေးမှု အလုပ် အကိုင်ကို လူတစ်လပ်စီရင်းခံယူရန် လည်းကောင်း၊ တရား မပြုဘဲ လုပ်ပွဲပေးသော အလုပ်ခံငါး၏ အခွင့်အာဏာ ရရှိရန် လည်းကောင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်ရခဲငှာ အကာအကွယ် ရရှိရန် လည်းကောင်း အခွင့်အရေးရှိသည်။

လူတိုင်းတစ်ဦး ချီခွားခံငှာမခံရစေဘဲ၊ တူညီသော အလုပ်အကိုင် တူညီသော အခွင့်အာဏာ ရနိုင်ခဲငှာ ရှိသည်။

အလုပ်လုပ်ကိုင်သည့် လူတိုင်းတစ်ဦး၊ မိမိနှင့် မိမိ၏ မိသားစုအတိုက် လူဂုဏ်သိက်ခံ နှင့် ညီအောင် နှထိုင် စားသောက်နိုင်ရန်၊ စိတ်ချလောက်သည်ပင်၊ တရား မပြုဘဲ လုပ်ပွဲပေးသည့် လစာ ကြေးငွေ ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ လိုအပ်ခဲ့လျှင်အခွင့် နည်းလမ်းများမရှိ လူမှုရေး အထောက်အပံ့ကို လည်း ထပ်မံ၍ ရနိုင်ခဲငှာ ရှိသည်။

လူတိုင်းတစ်ဦး မိမိအကျိုး ခံစားခွင့်ကို ကာကွယ်ရန် အလုပ်သမား အစည်းအရုံးများ ဖွဲ့စည်းခွင့်၊ ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည်။

အပိုဒ် ၂၄

လူတိုင်းတစ်ဦး သင့်မတူလောက်ကန့်စား ကန့်သတ်ထားသည့် အလုပ်လုပ်ခွင့် အပိုင်း၊ လစာနှင့် တကယ် အခွင့်အာဏာလေးစားသတ်မှတ် ထားသည့် အလုပ် အားလပ်ရက်များပါဝင်သည့် အနားယူခွင့်နှင့် အားလပ်ခွင့် ခံစားပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

အပိုဒ် ၂၅

လူတိုင်းတစ်ဦး မိမိနှင့်တကွ မိမိ၏ မိသားစုကုန်ပေးရန်နှင့်တကွ ကိုယ်စိတ်နှစ်သက် အခွင့်အာဏာ နှထိုင်နိုင်ရေး အတိုက် အစာအဟာရ၊ အဝတ်အထည် နှအိမ်၊ ဆေးဝါး အကူအညီနှင့် လိုအပ်သည့် လူမှု အထောက်အပံ့များ ပါဝင်သော သင့်တော် လုံခြုံရေးပတ်ဝန်းကျင်၊ လူမှု အဆင့်အတန်းကို ရယူ ခံစားခွင့် ရှိသည်။ ထို့ပြင် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်သော အခွင့် သောလည်းကောင်း၊ မကုန်ပေးမဖြစ်သော အခွင့် သောလည်းကောင်း၊ ကိုယ်အင်္ဂါမစုံမပါးမသန်ဖြစ်သော အခွင့် သောလည်းကောင်း၊ မုဆိုးမဖြစ်သော အခွင့် သောလည်းကောင်း၊ အသက်အရွယ်အတိုင်းသော အခွင့် သောလည်းကောင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင်က မတတ်နိုင်သောအကွင့်ကွင့် ဝမ်းစာ ရှာဖွေနိုင်သော နည်းလမ်း မရှိသော အခွင့် သောလည်းကောင်း၊ နှထိုင်စားသောက်ရေးအတိုက် လုံခြုံစိတ်ချရမှု အခွင့်အရေးရှိသည်။

အဆိုပုံ အခင်းအရမ်းမူးနဲနဲ လူတုလပ ခင်းမူးကို မည်သည့် အမူကိစ္စတင်မပုံ
ကုလသမဂ္ဂ၏ ရည်ရည်ခံကမ်းနဲနဲ လည်းကောင်း၊ အခိုင်မူးနဲနဲ လည်းကောင်း ဆန့်
ကပ်ငြိ မသုံးစွဲရ။

ဤကမ္ဘောဇာတမဃပုဒ် အခဉ်းအရနဉ်းတကလတလပခဉ်းမား ပကစီးရပကစီးကဉ်းတို
ကိုရညရယ၍၊ နိုဉ်း တစနိုဉ်း အတက ဖစစစ၊ လူတစစ အတကဖစစစ၊ လူတစဉ်းတစ
ယကက အတက ဖစစစ ပဝဉ်း ဆကဉ်းရကရန အခဉ်းရီသညဟု သကလညးကဉ်း၊
ကိုယတိုဉ်းဆကဉ်းရကရန အခဉ်းရီသညဟုသကလညးကဉ်း အခိပယ ပိုဉ်းခားကကယူ
ခဉ်း မရီစရေ။